

HET VRIENDJE MET DEZELFDE GEBOORTEDAG

Thema's: Deportatie, Identiteit, Jodenvervolging

Locatie: Amsterdam, Nederland

Door: Isa van Dam

Dit verhaal is van Carel (1935), die in Amsterdam Zuid opgroeide in een wijk met veel Joodse mensen. Hij stond daar als kind niet bij stil, totdat de oorlog begon en alles veranderde. Het verhaal van Carel zit vol met ontsnappingen, bijna dood-ervaringen en verdriet. Bijvoorbeeld over zijn beste vriend, die jarig was op dezelfde dag als hij. Zijn vriendje was Joods was en werd op 20 juni 1943 tijdens een razzia meegenomen.

PERSONAGES VERTELLER
 CAREL
 ACTEUR 1
 ACTEUR 2
 ACTEUR 3

VERTELLER en CAREL staan allebei aan de weerszijden van het publiek. Op het podium staan ACTEUR 1 en 2. Ze houden elkaar stevig vast. ACTEUR 3 staat achter het publiek en is nog niet te zien

VERTELLER Hoe vertel je een oorlog?

ACTEUR 3 loopt het podium op, maakt ACTEUR 1 en 2 van elkaar los en gaat af. Dit gebeurt heel zakelijk, stap voor stap – een arm, volgende arm, een been. ACTEUR 1 en 2 blijven als standbeelden staan

VERTELLER Hoe vertel je een oorlog?
 Misschien met een verhaal van een vriendje met dezelfde
 geboortedag
 Over twee jongetjes die eerst altijd samen waren en daarna nooit
 meer
 Allereerst: hoe het begon

CAREL Ik had een vriend vroeger

Zo'n allerbeste vriend, met wie je alles kunt delen
Geheimen, snoepjes, plannen, saaie dinsdagen
En we deelden ook nog dezelfde geboortedag
Dus hij voelde als een soort van broer
Wij woonden in een buurt met heel veel Joodse mensen
En mijn moeder had een winkel in een andere Joodse wijk
Dus het was helemaal niet zo gek dat mijn vriendje Joods was, en ik
niet

VERTELLER Daarna: de dag van de deportatie

CAREL We waren samen aan het spelen toen de soldaten binnenkwamen
Zijn ouders, zijn broertje en hij, iedereen moest mee
Iedereen behalve ik

VERTELLER En toen: hoe het verderging
Hoe het vriendje zich aan hem vastklampte, zo:

ACTEUR 1 en 2 pakken elkaar weer vast

VERTELLER En hoe de soldaten de jongetjes van elkaar los maakten
De jongetjes met dezelfde geboortedag
Dezelfde straat
En dezelfde spelletjes
Die opeens niet meer hetzelfde waren
Omdat iemand dat voor hen had bepaald

CAREL Ik heb hem daarna nooit meer gezien

VERTELLER Vertelde hij

CAREL Dan komt het heel dichtbij

VERTELLER Zei hij

CAREL Ik zal het nooit vergeten

VERTELLER Ik geloof dat hij dat zei

In mei 2019 speelde de voorstelling 'Nu, dat wat er was' in Amsterdam (regie: Isa van Dam en Femke Heskes – productiehuis: CC Amstel). Een voorstelling over de invloed van het toen in het nu.